

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس تصفیه فاضلاب	مربوط به رشته تحصیلی مهندسی بهداشت محیط
در نیمسال اول سال تحصیلی	گروه آموزشی مهندسی بهداشت محیط

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: محمد شاکر خطیبی	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط	مرتبه دانشگاهی: استاد
دانشگاه محل فعالیت: د.ع.پ. تبریز	دانشکده محل فعالیت: د. بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: C-203
آخرین مدرک تحصیلی: PhD	رشته تحصیلی: مهندسی محیط زیست	شماره تلفن: ۳۳۳۵۷۵۸۲

۲- مشخصات درس

نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ☒ نیمسال دوم ☐ ترم تابستانی ☐		
نام درس: تصفیه فاضلاب (الف) - تصفیه فاضلاب شهری)	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس: گروه بهداشت محیط
نوع درس: عملی ☐ نظری ☒ کارآموزی ☐ کارورزی ☐		
درس پیش نیاز: دارد ☒ ندارد ☐	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۱۷	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی:		

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
مهندسی بهداشت محیط	کارشناسی	۲۰

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با خصوصیات فاضلابهای شهری، اثرات بهداشتی و زیست محیطی و اصول تصفیه

اهداف اختصاصی درس:

۱- آشنایی با خصوصیات کمی و کیفی فاضلابهای شهری، اثرات زیست محیطی و بهداشتی

۲- اصول تصفیه مقدماتی

۳- اصول تصفیه اولیه

۴- اصول تصفیه ثانویه

۵- تصفیه هوازی

۶- تصفیه بیهوازی

۷- سیستمهای تصفیه رشد معلق و رشد چسبیده

۸- تصفیه پیشرفته

۹- روشهای گندزدایی پساب

۱۰- اصول مدیریت لجن

۱۱- استفاده مجدد از پساب

شیوه آموزش

- سخنرانی و پرسش و پاسخ به همراه بحث گروهی
- استفاده از پاورپوینت و دیگر منابع الکترونیکی
- بهره گیری از انیمیشن ها و تصاویر مرتبط با واحدهای مختلف تصفیه فاضلاب
- طرح مسئله و حل مسائل با مشارکت دانشجویان

وظایف فراگیران

- توجه به طرح درس و آمادگی برای حضور در کلاس
- شرکت در بحث های کلاسی
- انجام تکالیف محوله

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران

- آزمون میان ترم ۵ نمره
- آزمون پایان ترم ۱۳ نمره
- فعالیت کلاسی و انجام تکالیف ۲ نمره

منابع درس

1. Biological treatment processes, Handbook of environmental engineering, Volume 8, Lawrence K. Wang, Yung-Tse Hung, Norman C. Pereira, Humana Press, 2009.
2. Wastewater engineering, treatment and reuse, Metcalf and Eddy, 5th Edition, 2014.
3. Physicochemical treatment processes, Handbook of environmental engineering, Volume 3, Lawrence K. Wang, Yung-Tse Hung, Nazih K. Shamma, Humana Press, 2005.

برنامه جلسات درسی

جلسه	سرفصل مطالب درسی	اهداف آموزشی جلسه	منابع درسی
۱	مقدمه و کلیات	تعاریف و اصطلاحات، اهداف تصفیه، اثرات بهداشتی و زیست محیطی، انواع فاضلاب، اجزای فاضلاب، فاضلاب‌روها و انواع آن	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۲	خصوصیات فاضلابهای شهری	خصوصیات فیزیکی فاضلاب شهری	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۳	خصوصیات فاضلابهای شهری	خصوصیات شیمیایی فاضلاب شهری	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۴	خصوصیات فاضلابهای شهری	خصوصیات بیولوژیکی فاضلاب شهری	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۵	تصفیه مقدماتی فاضلاب	آشغالگیری (اهداف، انواع آشغالگیر، مکانیسمها و اختصاصات)، ویژگیهای آشغالهای جمع شده و مدیریت آنها، ملاحظات طراحی، حل مسئله	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۶	تصفیه مقدماتی فاضلاب	آشغال خردکن (انواع، اهداف و اختصاصات)، دانه گیری (اهداف، انواع دانه گیر، ملاحظات طراحی)، ویژگیهای دانه های جمع شده و مدیریت آنها، حل مسئله	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر

۷	تصفیه اولیه فاضلاب	ته‌نشینی اولیه (اهداف، انواع، اختصاصات، ملاحظات طراحی)، ویژگیهای لجن ته‌نشین شده و مدیریت آن، حل مسئله	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۸	تصفیه اولیه فاضلاب	شناورسازی (اهداف، انواع، اختصاصات، ملاحظات طراحی)، حل مسئله	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۹	تصفیه ثانویه فاضلاب	اهداف تصفیه بیولوژیکی، روشهای تصفیه بیولوژیکی (رشد معلق، رشد چسبیده، هیبریدی، هوازی، بیهوازی، اختیاری)	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۰	تصفیه ثانویه فاضلاب	اصول فرایندهای رشد معلق (اهداف، انواع، اختصاصات، معادلات مربوطه)	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۱	تصفیه ثانویه فاضلاب	اصول فرایندهای رشد چسبیده (اهداف، انواع، اختصاصات، معادلات مربوطه)	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۲	تصفیه ثانویه فاضلاب	فرایند لجن فعال (تشریح فرایند و حل مسئله)	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۳	تصفیه ثانویه فاضلاب	فرایند صافی چکنده (تشریح فرایند و حل مسئله)	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۴	تصفیه ثانویه فاضلاب	سیستمهای RBC و لاگونها و برکه های تثبیت	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۵	تصفیه ثانویه فاضلاب	ته‌نشینی ثانویه (اهداف، انواع، اختصاصات، ملاحظات طراحی)، ویژگیهای لجن ته‌نشین شده و مدیریت آن، حل مسئله	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۶	تصفیه پیشرفته فاضلاب	اهداف، روشهای تصفیه پیشرفته، کارایی و اختصاصات روشهای مختلف	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر
۱۷	گندزدایی و استفاده مجدد از پساب و لجن	اصول گندزدایی، اهداف و الزامات استفاده مجدد از پساب و لجن	منابع ۱، ۲ و ۳ فوق‌الذکر